

FASKRALLIĞI
ÜLKERAPORU

TEMEL BİLGİLER

Ülke Adı: Fas Krallığı

Yüzölçümü: 446 550km²

Yönetim Biçimi: Anayasal monarşi

Devlet Başkanı: Kral MOHAMMED VI (30 Temmuz 1999'dan beri)

Başbakan: Abdelilah BENKIRANE (29 Kasım 2011'den beri)

Bağımsızlık Tarihi: 2 Mart 1956 tarihinde Fransa'dan bağımsızlığını kazanmıştır.

Başkent: Rabat

Başlıca Şehirler: Casablanca, Fes, Marakeş, Tangier

Din: % 99 Müslüman, % 1 diğer

Dil: Arapça (resmi dil), Fransızca

DEMOGRAFİK VERİLER

Nüfus: 32.9 milyon

Nüfus Artış Oranı: % 1.02

Nüfus Yapısı

0-14 yaş	% 27.8
15-64 yaş	% 66.1
65 yaş ve üstü	% 6.1

DİPLOMATİK TEMSİLCİLER

T.C Rabat Büyükelçisi: Ethem Barkan ÖZ (2014 Haziran ayında atanmıştır)

Fas Ankara Büyükelçisi: Mohamed Lotfi AOUAD

Fas İstanbul Başkonsolosu: Mohammed SBIHI

Fas İzmir Fahri Konsolosu: Fatih ÇAKMAKOĞLU

Fas İstanbul Fahri Konsolosu: Atilla DONAT

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER

Para Birimi: Dirhem (MAD)

GSYİH: 180 milyar dolar

Reel Ekonomik Büyüme: % 5.1

Enflasyon Oranı: % 2.5

Kişi Başına Düşen Milli Gelir: 5 500 dolar

İşgücü: 11.7 milyon

İşsizlik Oranı: % 9.5

İhracat: 16.7 milyar dolar

İthalat: 38.6 milyar dolar

GENEL EKONOMİK DURUM

Fas ekonomisi ağırlıklı olarak tarım, imalat ve balıkçılık sektörlerinde yoğunlaşmış olup, ülkenin en önemli döviz girdi kaynağını turizm gelirleri ve fosfat ihracatı oluşturmaktadır.

Ülkenin kıyı kesimleri tarıma uygun bir iklim ve toprak yapısına sahiptir. Başlıca tarım ürünleri tahıl, baklagiller, zeytin ve narenciyedir. Şarap üretimi modern çiftliklerde yapılmakta olup, ağırlıklı olarak ihraç edilmektedir. Sektör, yağışlara bağımlı olduğundan verim yıldan yıla değişkenlik göstermektedir.

Tekstil sektörü, ekonomik büyüme içinde önemli bir paya sahiptir. Ülke iplik ve kumaş gibi hammaddeler ve ara ürünler ithal edilmekte, bitmiş ürün olan hazır giyim ürünlerini ise ihraç etmektedir.

Ülkede madencilik sektörünün %95'ini fosfat üretimi oluşturmaktadır. Fas, ABD ve Rusya Federasyonu'ndan sonra dünyadaki üçüncü büyük fosfat üreticisi konumundadır. Ülkedeki toplam fosfat rezervinin 58 milyar ton olduğu tahmin edilmektedir. Ülkede fosfat dışında gümüş, bakır, çinko ve kobalt üretimi de yapılmakta olup, hükümet fosfat üretimini elinde tutmuş, ancak gümüş ve bakır madenlerini özelleştirmiştir.

İnşaat sektörü son yıllarda, barajlar, enerji santralleri, yollar, sosyal konut projeleri ve limanlar gibi büyük ölçekli alt yapı projelerinin etkisi ile önemli bir gelişme kaydetmiştir. Turizm projeleri de inşaat sektörünün gelişmesinde önemli rol oynamakta, büyük ölçekli turizm projeleri uluslararası inşaat ve yatırım firmalarının ülkeye olan ilgisinin artmasını sağlamaktadır.

GSYİH'IN SEKTÖREL DAĞILIMI	
TARIM	% 15.1
SANAYİ	% 31.7
HİZMETLER	% 53.2

İŞGÜCÜNÜN SEKTÖREL DAĞILIMI (2006)	
TARIM	% 44.6
SANAYİ	% 19.8
HİZMETLER	% 35.5

FAS'IN DIŞ TİCARETİ

BAŞLICA İHRACAT YAPTIĐI ÜLKELER (2012)

FRANSA	% 21
İSPANYA	% 17.3
BREZİLYA	% 5.4
HİNDİSTAN	% 4.9
ABD	% 4.6

Başlıca İhraç Ürünleri

- Hazır giyim, tekstil
- Elektrikli aletler
- İnorganik kimyasallar
- Ham mineraller
- Gübreler
- Petrol ürünleri
- Narenciye
- Sebzeler
- Balık ürünleri

BAŞLICA İTHALAT YAPTIĐI ÜLKELER

İSPANYA	% 13.1
FRANSA	% 12.1
ÇİN	% 6.9
ABD	% 6.8
İTALYA	% 5.1
RUSYA	% 5

Başlıca İthal Ürünleri

- Ham petrol
- Gaz, elektrik
- Buğday
- Kumaş
- Plastik
- Telekomünikasyon ekipmanları

FAS VE TÜRKİYE EKONOMİK İLİŞKİLERİ

Türkiye İle Fas Arasındaki Başlıca Anlaşmalar

- Ticaret Anlaşması
- Ekonomik, Sınai ve Teknolojik İşbirliği Anlaşması
- Hava Ulaştırma Anlaşması
- Deniz Ulaştırma Anlaşması
- Karayolları Ulaşımı Altyapısı Teknik ve Bilimsel İşbirliği Anlaşması
- Türkiye-Fas Hükümetlerarası Daimi Komisyon Kurulmasına Dair Anlaşma
- Turizm İşbirliği Anlaşması
- Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşma
- Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması
- Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması
- Gümrüklerarası Karşılıklı İdari ve Teknik Yardım Anlaşması
- Serbest Ticaret Anlaşması
- Vize Muafiyeti Anlaşması

TÜRKİYE-FAS ARASI İHRACAT-İTHALAT GENEL VERİLER (\$)

	İHRACAT	İTHALAT	DENGE	HACİM
2013	1.192.899.957,00	572.205.825,00	620.694.132,00	1.765.105.782,00
2014	1.406.565.848,00	639.849.127,00	766.716.721,00	2.046.414.975,00
2015	1.337.554.746,00	710.635.743,00	626.919.003,00	2.048.190.489,00
2016	1.469.042.624,00	918.164.234,00	550.878.390,00	2.387.206.858,00

Kaynak: TÜİK

SAKARYA -FAS ARASI DIŞ TİCARET VERİLERİ (\$)

	İHRACAT	İTHALAT	DENGE	HACİM
2013	15.239.345,00	1.268.075,00	13.971.270,00	16.507.420,00
2014	31.381.733,00	995.788,00	30.385.945,00	32.377.521,00
2015	19.521.085,00	86.061,00	19.435.024,00	19.607.146,00
2016	14.331.947,00	25.541,00	14.245.886,00	14.357.488,00

Kaynak: TÜİK

TÜRK

İYE'Nİ N FAS'A İ HRAÇ

İ GBAŞLICA ÜRÜNLER

- Demir – çelik
- Demir – çelikten eşya
- Motorlu kara taşıtları
- Pamuk, pamuk ipliği
- Mineral yakıtlar, yağlar
- Örme eşya
- Elektrikli makinalar
- Plastik, plastikten eşya
-

TÜRK

İYE'Nİ N FAS'TAN İ THALETTİ Ğİ BAŞLICA

- İnorganik kimyasallar
- Motorlu kara taşıtları
- Kurşun, kurşundan eşya
- Alçı, çimento
- Örülmemiş giyim eşyası
- Hayvan gıdaları

30 Haziran 2014 tarihi itibarıyla Türkiye'de 63 adet Fas sermayeli firma faaliyet göstermektedir

* THY'nin Fas'ın Kazablanka şehrine direkt uçuşu bulunmaktadır.

KAYNAKÇA

- Cental Intelligence Agency (<https://www.cia.gov/library/>)
- Türkiye İstatistik Kurumu (<http://www.tuik.gov.tr/>)
- Dışişleri Bakanlığı (<http://www.mfa.gov.tr/>)
- Ekonomi Bakanlığı (<http://www.ekonomi.gov.tr/>)
- International Trade Centre (<http://www.trademap.org/>)